

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gemeenteraad Krimpenerwaard

Postbus 51
2820 AB Stolwijk

Onderwerp
PFAS-emissies naar lucht en water

Geachte leden van de gemeenteraad van Krimpenerwaard,

Met uw brief van 19 december 2019 spreekt u uw zorgen uit over de emissie van PFAS-verbindingen naar water en lucht. U verbaast zich erover dat niet-vergunde emissies na zorgvuldige beoordeling alsnog vergund kunnen worden. Tot slot roept u de betrokken ministers en de provincie Zuid-Holland op om de vergunningen van bedrijven die deze stoffen mogen emitteren met onmiddellijke ingang in te trekken.

Wij begrijpen dat er bij de gemeenteraad en de inwoners van Krimpenerwaard vragen kunnen leven over de emissies van PFAS en de wet- en regelgeving hieromtrent. Met deze brief geven wij graag een toelichting op het door de provincie gevoerde beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zoals dat namens Gedeputeerde Staten in mandaat door onze omgevingsdiensten wordt uitgevoerd.

Bij de uitoefening van deze VTH-taken moeten wij ons als decentrale overheid houden aan de wettelijke kaders en landelijke wet- en regelgeving. Elk vergunningbesluit staat bovendien open voor bezwaar en/of (hoger) beroep. Het staat gemeenten dan ook vrij om zienswijzen in te dienen op een voorgenomen vergunningbesluit en voor belanghebbenden staat vervolgens (hoger) beroep open.

Strikte vergunningverlening binnen wettelijk kader

De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van de omgevingsvergunning en het toezicht en de handhaving bij ongeveer 350 inrichtingen in Zuid-Holland waaronder de bedrijven Chemours en KoreNet. Wij hebben de afgelopen jaren meerdere stappen gezet om de emissies bij Chemours van GenX-stoffen en andere PFAS-verbindingen naar de lucht en het water te verlagen.

Wij hebben echter op grond van de toepasselijke wet- en regelgeving niet de ruimte om een vergunningaanvraag die voldoet aan alle regelgeving zonder meer te weigeren. Eenmaal verleende vergunningen kunnen wij ook niet zonder meer intrekken: dit is uiteraard afhankelijk van de vraag of hiervoor een juridische grondslag bestaat.

Gedeputeerde Staten

Contact

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

PZH-2020-723610271

DOS-2019-0005994

Uw kenmerk

ZK19007192

Bijlagen

1

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

De PFAS-verbindingen PFOA en GenX zijn op dit moment gekwalificeerd als 'zeer zorgwekkende stoffen' (ZZS). Hiervoor geldt een restrictief beleid, emissies van ZZS naar lucht en water moeten zoveel als mogelijk geminimaliseerd worden. Dit betekent echter niet dat er Europese of nationale regelgeving is die een totaalverbod bevat voor het emitteren van ZZS. Emissies kunnen (onder strikte voorwaarden) nog steeds worden toegestaan door het bevoegd gezag. Wij ondersteunen daarom van harte het recent door de minister voor Milieu en Wonen ingezette traject om binnen Europa het gebruik van dergelijke stoffen verder in te perken.¹

Tot het moment dat deze stoffen niet meer toegepast mogen worden, zet de provincie Zuid-Holland zich als Wabo bevoegd gezag in om de emissies zoveel als haalbaar te doen reduceren. Voordat een aangevraagde emissie van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), zoals PFOA en GenX, vergund kan worden, beoordeelt de omgevingsdienst welke effecten die emissie kan hebben op de kwaliteit van lucht en oppervlaktewater en of er daarbij geen normen overschreden worden. Bij opkomende stoffen waarvoor nog geen normen zijn, wordt hiervoor zoveel mogelijk advies gevraagd aan het RIVM. Bij lozingen wordt ook de waterkwaliteitsbeheerder (Rijkswaterstaat of Waterschap) om advies gevraagd. In de beoordeling is ook het belang van een veilige drinkwatervoorziening wettelijk geborgd. Om invulling te geven aan het verzorgingsbeginsel heeft de provincie in oktober 2019 beleid vastgesteld op grond waarvan stoffen die op de lijst van potentiële zeer zorgwekkende stoffen staan vermeld, beschouwd worden als ZZS in het kader van de VTH-taken.²

Sinds 2017 heeft de provincie de aan Chemours vergunde emissies naar lucht en water substantieel verlaagd. Op 17 december 2019 is wederom een stap gezet in een significante emissiereductie van diverse PFAS-en. Graag verwijzen wij u hiervoor naar de bijgaande brief hierover aan Provinciale Staten.

Veilig drinkwater

Omdat in 2017 metingen de aanwezigheid van de stof FRD-903 (een onderdeel van GenX), in oevergrondwater en drinkwater aantoonde, heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu toen het RIVM gevraagd om meer inzicht te geven in de aanwezigheid en verspreiding van deze stof in drinkwater en haar bronnen. Hiervoor leverden de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven analyseresultaten van drinkwater, en werkte het RIVM samen met het wateronderzoekinstituut KWR. In een deel van het drinkwater en de bronnen van waterbedrijf Oasen is FRD-903 aangetoond, in het gebied van de Beneden-Merwede. De stof is in lagere concentraties gevonden in drinkwater van Evides en Dunea, die water uit de Maas innemen. De gevonden waarden liggen in alle gevallen een factor 5 tot 15 onder de richtwaarde voor FDR-903 in drinkwater. Deze richtwaarde geeft aan hoeveel een mens van de stof gedurende lange tijd mag binnenkrijgen zonder de gezondheid te schaden. Het RIVM concludeert in 2017 dat het overall veilig is om het drinkwater te drinken.³

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/12/19/nederland-kartrekker-europees-pfas-verbod>

² https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Zuid-Holland/630303/CVDR630303_1.html

³ <https://www.rivm.nl/genx/drinkwater>

Sinds 2017 zijn de aan Chemours vergunde emissies van GenX in stappen verlaagd van 6.400 naar 140 kg per jaar voor de indirecte lozing naar het water en van 640 naar 95 kg per jaar voor de emissie naar de lucht. Voor beide emissies geldt dat in 2019 concrete stappen zijn gezet voor verdere verlagingen in 2020 en 2021. Daarmee daalt de vergunde indirecte lozing van GenX vanaf 2020 naar maximaal 2 kg per jaar en de vergunde GenX emissie naar de lucht vanaf 2021 naar 3,2 kg per jaar.

Rijkswaterstaat (RWS) heeft in 2019 metingen uitgevoerd naar de aanwezigheid van PFOA en FRD in de (in)directe lozingen en het ontvangende oppervlaktewater. Op basis van de resultaten van dit onderzoek concludeert RWS dat de concentratie FRD en PFOA in het afvalwater vanuit Chemours naar de RWZI (indirecte lozing) met respectievelijk 99 en 97% is afgenomen ten opzichte van begin 2017.

Voor wat betreft het ontvangende oppervlaktewater stelt RWS dat voor zowel FRD als PFOA de gemeten concentraties ruim lager zijn dan de beschikbare normen voor oppervlaktewater en drinkwater. Drinkwaterbedrijf Oasen bevestigt dat het drinkwater dat u van Oasen krijgt voldoet aan zeer strenge eisen en normen, waardoor iedereen het veilig kan drinken.⁴ De door Rijkswaterstaat uitgevoerde metingen bevestigen dat de ambtshalve wijzigingen om de vergunde indirecte lozing van FRD-903 door Chemours stelselmatig verder te verlagen daadwerkelijk effect hebben.

Extra aandacht voor GenX stoffen in afvalstromen

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zoals de GenX stoffen FRD-902/903 kunnen niet alleen via lucht en water in ons milieu vrijkomen, maar ook via de afvalstoffenketen. Daarom heeft DCMR in de recente ambtshalve wijziging van de vergunning van Chemours in aanvulling op de landelijke afvalstoffenwetgeving extra voorschriften opgenomen voor de monitoring, registratie en minimalisatie van FRD-houdende afvalstromen.

Strikte handhaving

Wanneer omgevingsdiensten overtredingen constateren bij inrichtingen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, dan treden zij op conform de vastgestelde landelijke handhavingstrategie⁵ (LHS). In het geval van de bij KoreNet en Chemours geconstateerde overtredingen is, in overeenstemming met de LHS, een last onder dwangsom opgelegd, die overigens nog onderwerp is van een beroepsprocedure. Bij Chemours heeft dit sindsdien ook geleid tot de verbeurte van dwangsommen à 250.000 per geconstateerde overtreding.

Dat neemt niet weg dat het bedrijven vrij staat een eerder niet aangevraagde lozing alsnog aan te vragen. Een dergelijke aanvraag zal de provincie aan alle voorwaarden en landelijke regelgeving moeten toetsen, en de vraag of de aanvraag al of niet kan worden gehonoreerd is uiteraard afhankelijk van de uitkomst van deze beoordeling. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij naar de brief hierover aan Provinciale Staten: https://staten.zuid-holland.nl/DMS_Import/Statencommissie_Klimaat_Natuur_en_Milieu_KNM/2019/Agenda_KNM_6_november_2019/Opening_procedurevergadering/Ingekomen_Stukken/Stuknr_711874800.org

⁴ <https://www.oasen.nl/drinkwater/hoe-zit-het-met-stoffen-drinkwater>

⁵ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/handhaving/landelijke/introductie/>

Afstemming

Voorafgaand aan het verlenen van een omgevingsvergunning milieu wordt in alle gevallen advies gevraagd aan de waterkwaliteitsbeheerder, de Inspectie Leefomgeving en Transport en de betrokken effectgemeente(n). Met de direct betrokken gemeenten in de regio, Dordrecht, Papendrecht en Sliedrecht, Rijkwaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben de verantwoordelijke portefeuillehouders regelmatig overleg en vindt afstemming plaats over de aanpak van PFAS-emissies.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, _____ plv. voorzitter, _____

drs. H.M.M. Koek

F. Vermeulen

Bijlagen:

- Lid GS brief aan Provinciale Staten d.d. 17 december 2019: 'Verdere verlaging PFAS-emissies Chemours naar lucht en water'

Afschrift aan:

- Gemeenteraden van de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Molenlanden, Waddinxveen, Zuidplas.